

Viljamarkkinakatsaus

ja yhteistyön markkinavaikutus

Csaba Jansik

VYR seminaari, Salo – 10.2.2026

Viljan tarjonta maailmalla on vahvistunut

Milj. t

2500

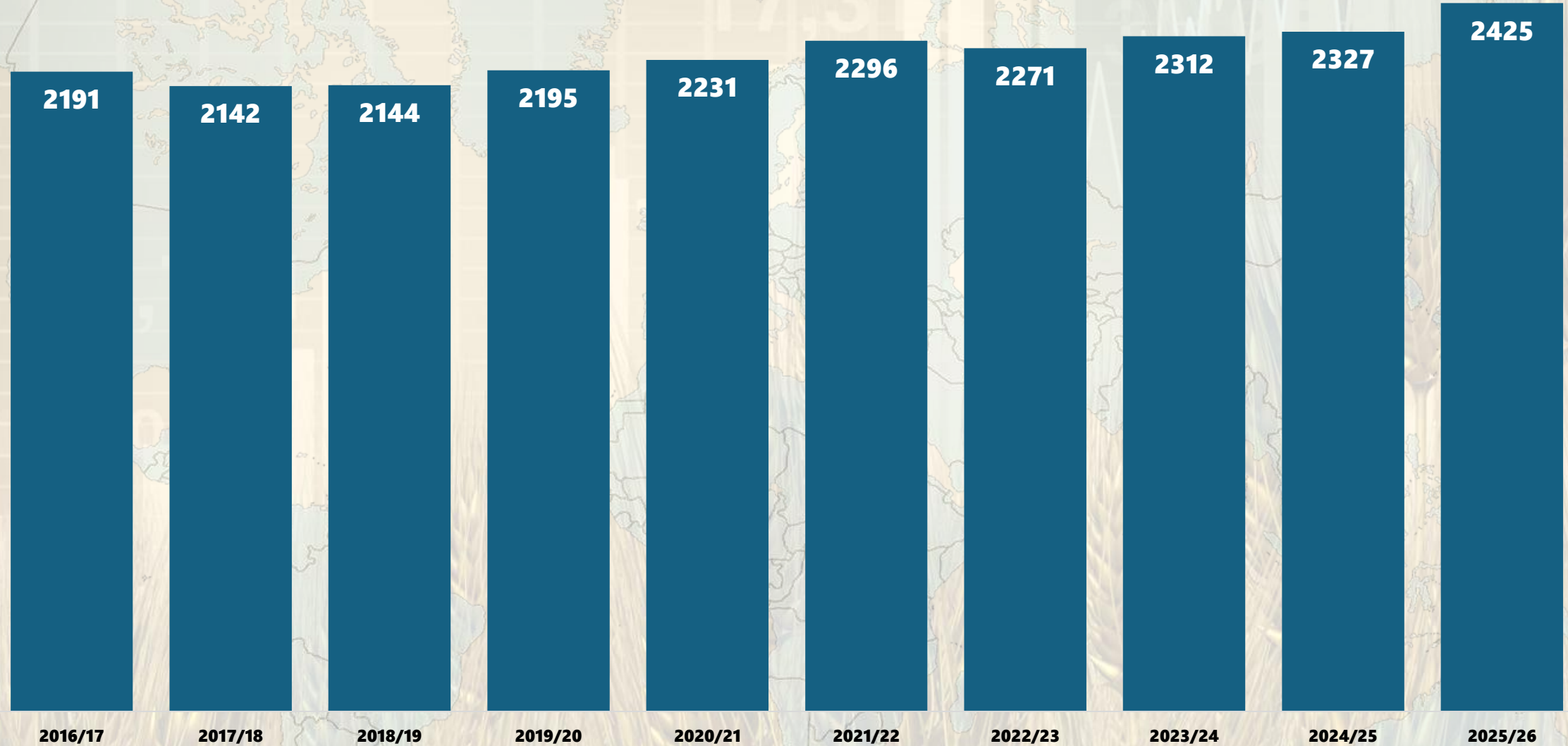
2000

1500

1000

500

0

2016/17

2017/18

2018/19

2019/20

2020/21

2021/22

2022/23

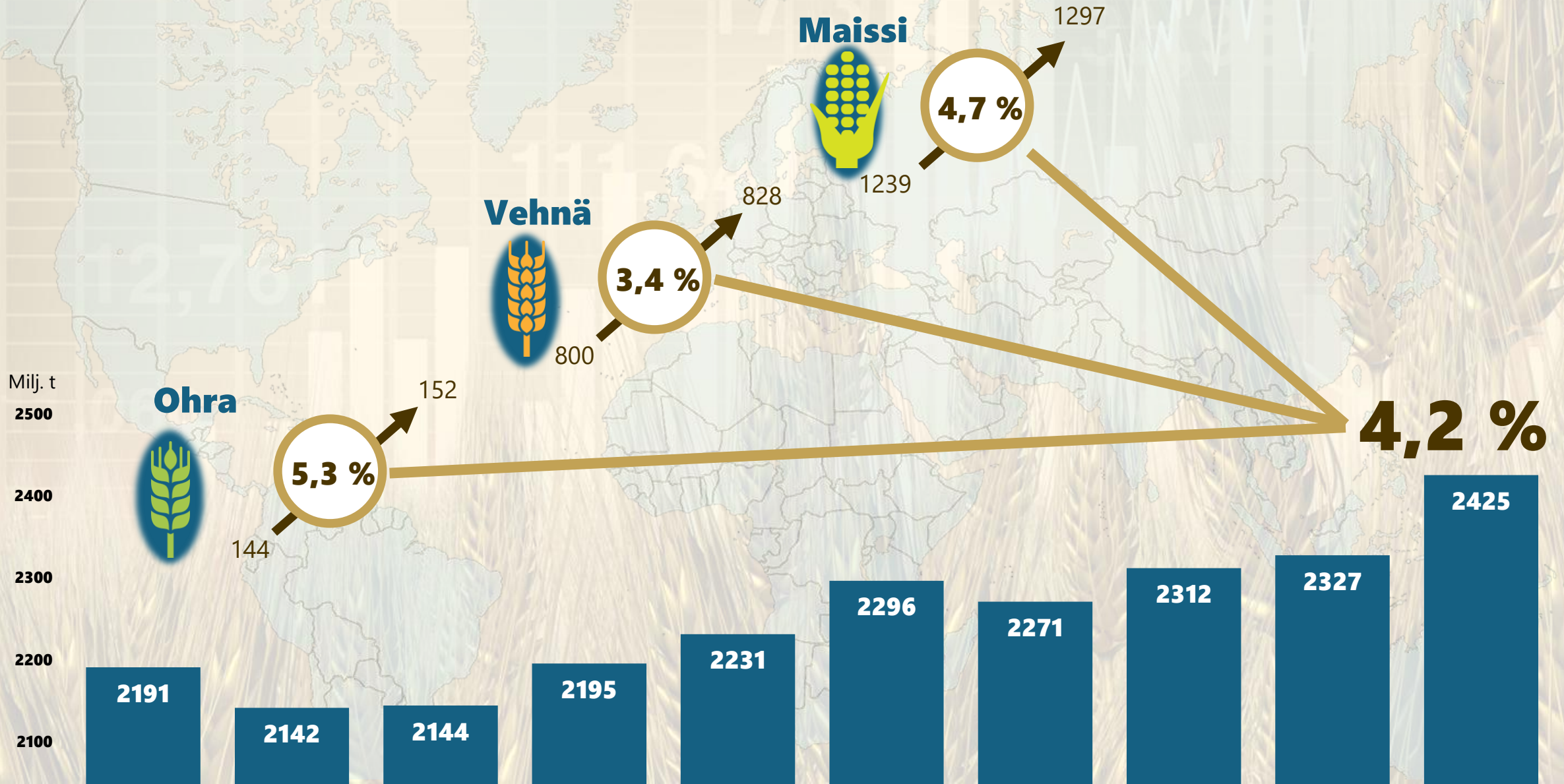
2023/24

2024/25

2025/26

Lähde: International Grain Council

Viljan tarjonta maailmalla on vahvistunut

Euroopan markkinoilla sama tilanne

EU:n viljasadon muutos

milj. t

300
290
280
270
260
250
240
230
220
210
200
190
180
170
160
150
140
130
120
110
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0

10,5 %

260

287

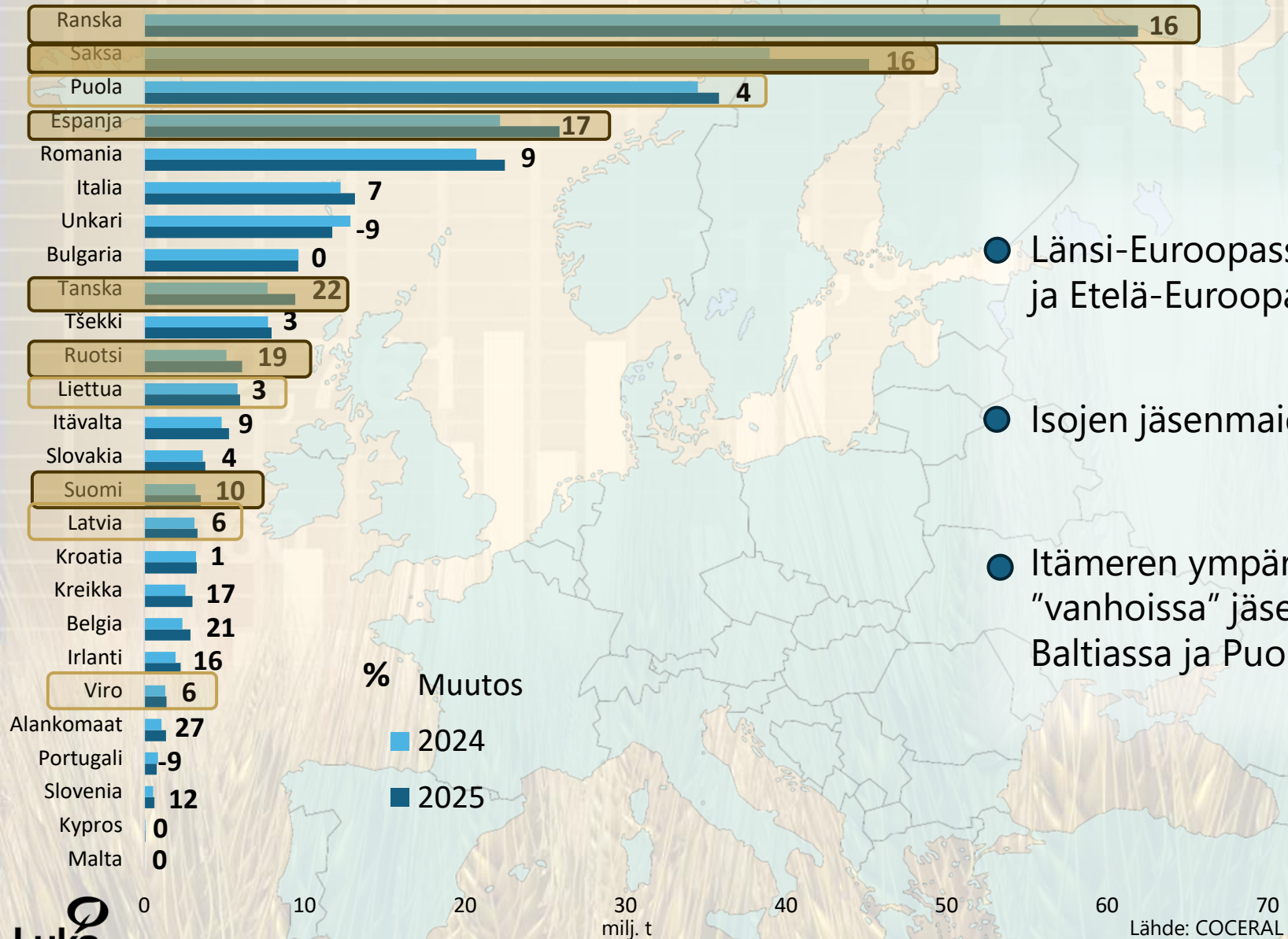
2024

2025

Euroopan markkinoilla sama tilanne

Viljasadon muutos jäsenmaittain vuodesta 2024 vuoteen 2025

● Länsi-Euroopassa kovemmat kasvuluvut kuin Itä- ja Etelä-Euroopassa

● Isojen jäsenmaiden sadossa reipasta kasvua

● Itämeren ympärillä EU:ta kuvaava kahtiajako, "vanhoissa" jäsenmaissa voimakasta kasvua, Baltiassa ja Puolassa maltillisempaa

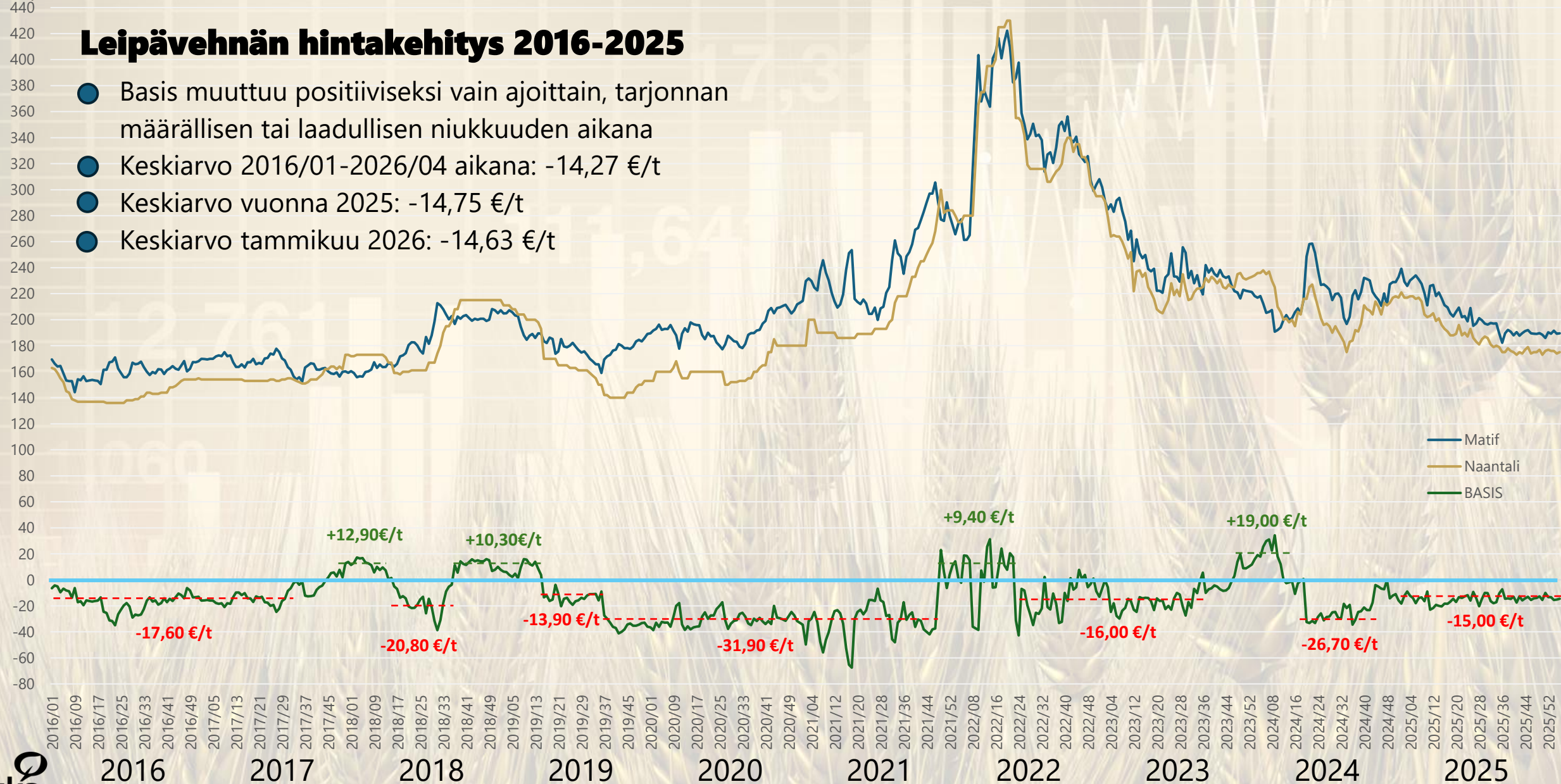
Lähde: COCERAL

Suomen hintaero EU:hun nähden on tuttu ilmiö

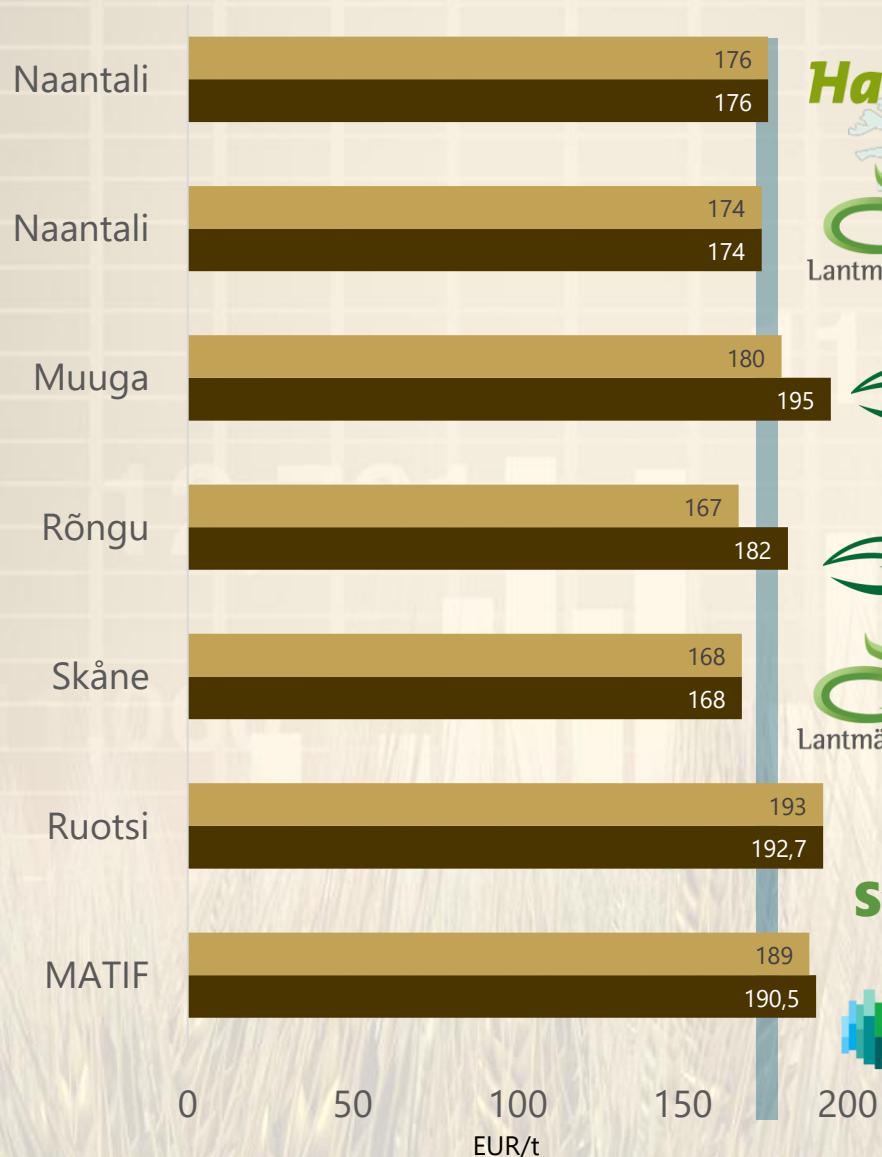
EUR/t

Leipävehnän hintakehitys 2016-2025

- Basis muuttuu positiiviseksi vain ajoittain, tarjonnan määrällisen tai laadullisen niukkuuden aikana
- Keskiarvo 2016/01-2026/04 aikana: -14,27 €/t
- Keskiarvo vuonna 2025: -14,75 €/t
- Keskiarvo tammikuu 2026: -14,63 €/t

Leipävehnän noteeraukset Itämerellä vs. MATIF

Hankkija

Lantmännen

KEVILI
Põllumeeste ühistu

KEVILI
Põllumeeste ühistu

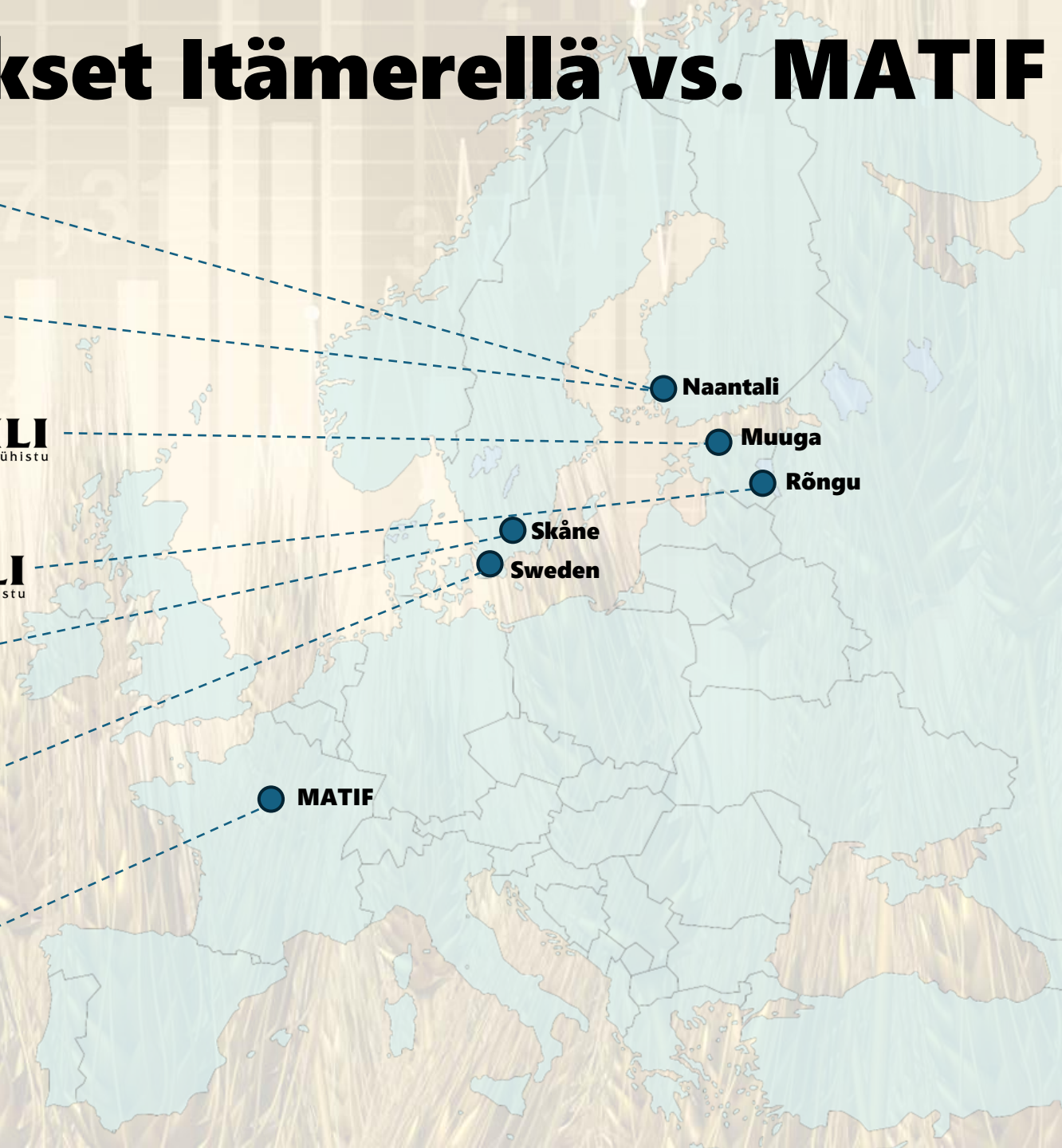

Lantmännen

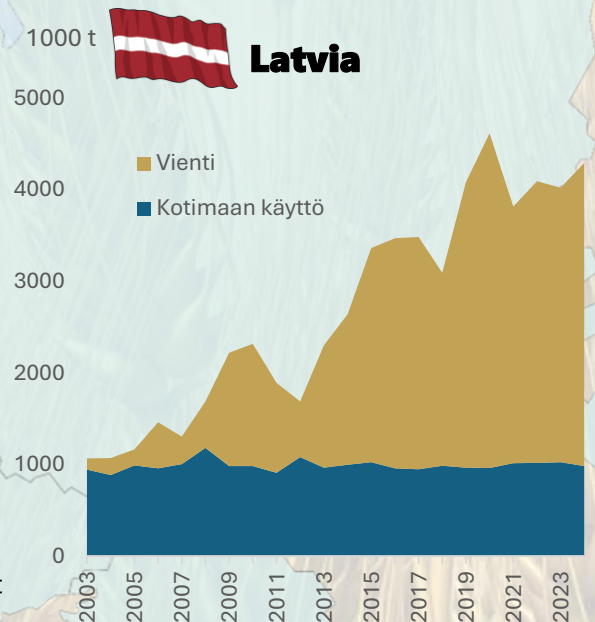
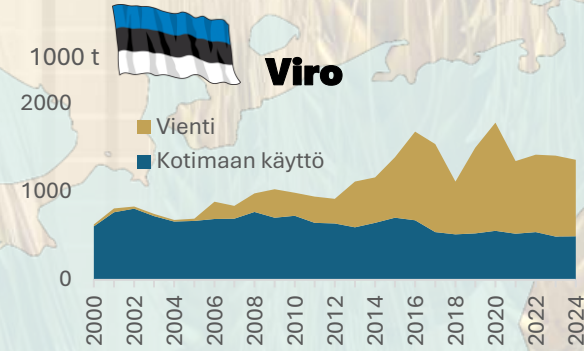
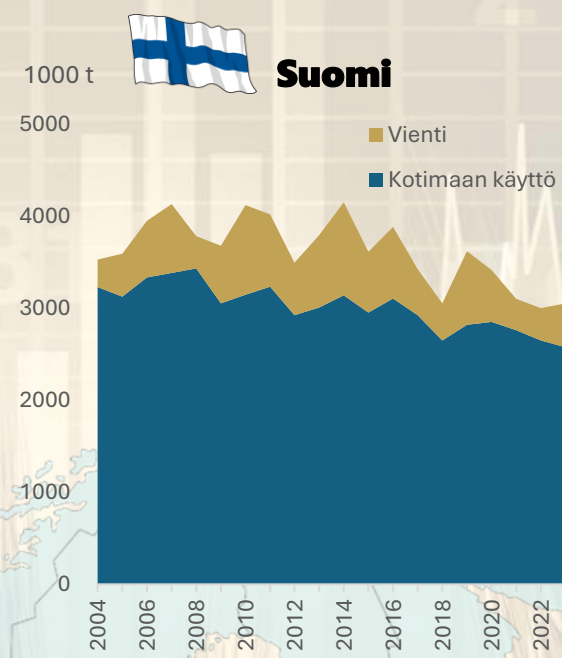
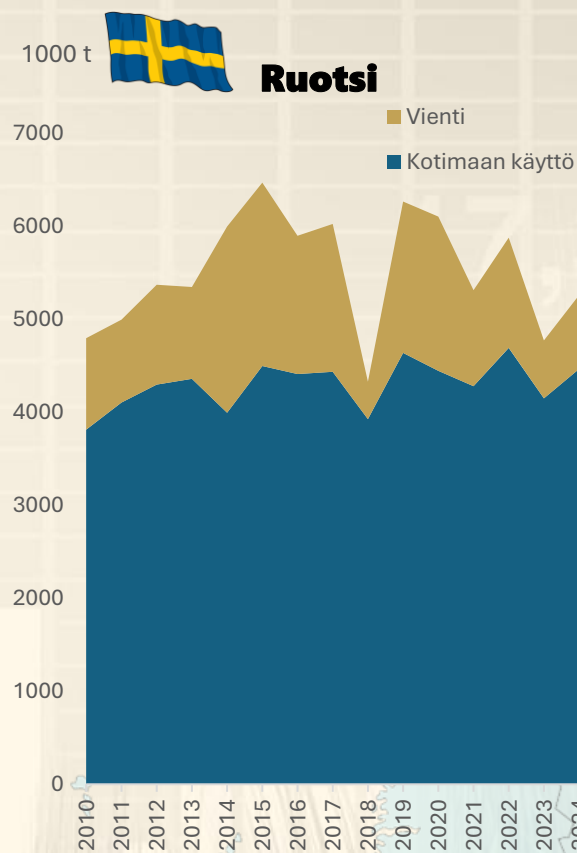
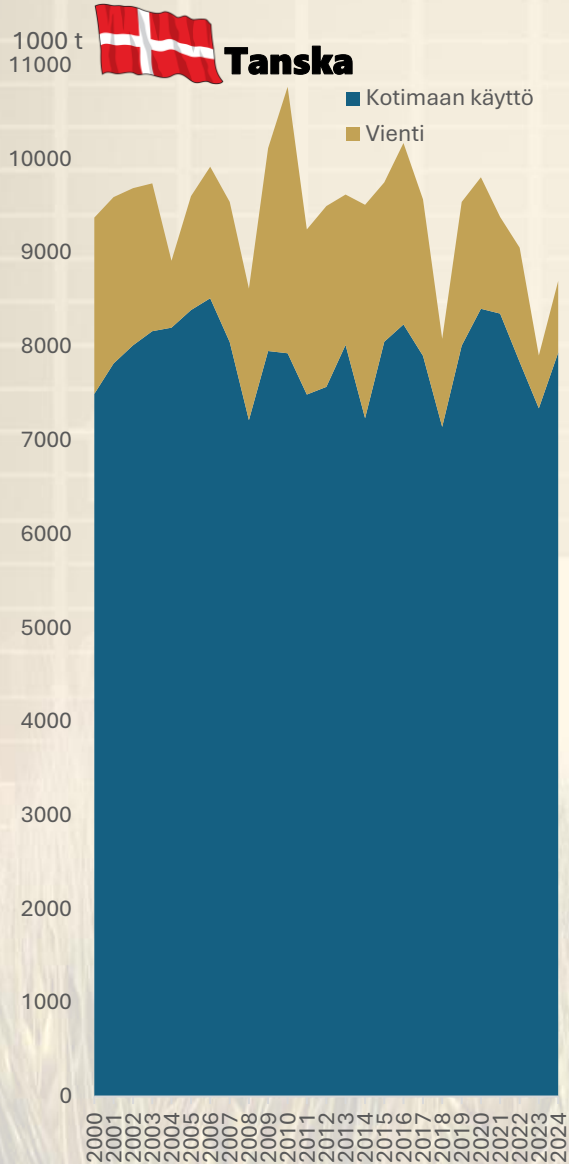
FOB
Sweden

EURONEXT

Viljataseet Itämeren maissa

Lähde: Luke, Jordbruksverket, Viron, Latvian ja Tanskan tilastolaitokset

Yritykset Itämeren maissa

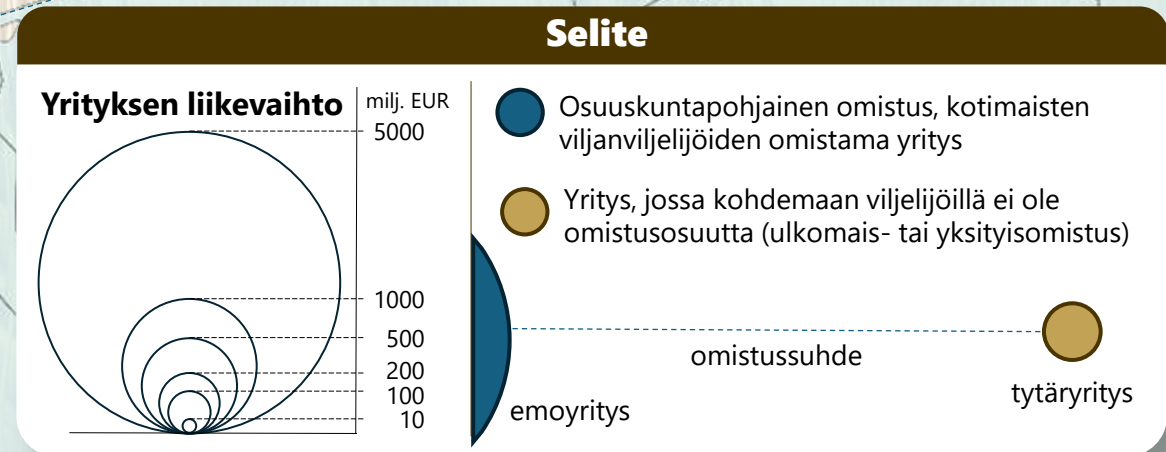
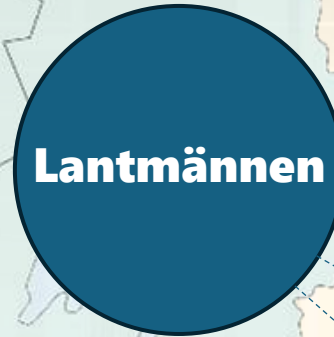
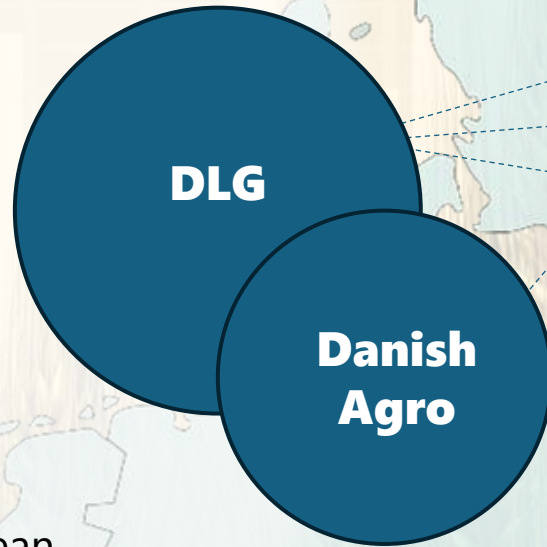
Karttaan on koottu paikallista viljanhankintaa ja kansainvälistä viljakauppaa harjoittavat yritykset, joilla on myös maatalouden tuotantopanosten myynti- tai välitystoimintaa.

Vertailu kattaa Ruotsin, Tanskan, Suomen, Viron ja Latvian. Liettuan osalta kartassa esitetään vain ruotsalais- ja tanskalaiskonsernien tytäryritykset, kansalliset toimijat puuttuvat.

Vertailu ei kata viljaa ensisijaisesti kansallisesti, omaa teollisuustoimintaa varten hankkivat elintarvikeyritykset.

Huom. Tanskalais- ja ruotsalaisosuuskuntien liikevaihdot ovat konsernitason lukuja, joihin sisältyy Suomen ja Baltian tytäryritysten liikevaihdon lisäksi usean muun kohdemaan liiketoiminnan arvo.

Lähde: yritysten vuosiraportit ja kotisivut, sekä muut taloussivustot.

Yritykset Itämeren maissa

Viljaosuuskuntien vertailu

Perustamisvuodet

Kasvu

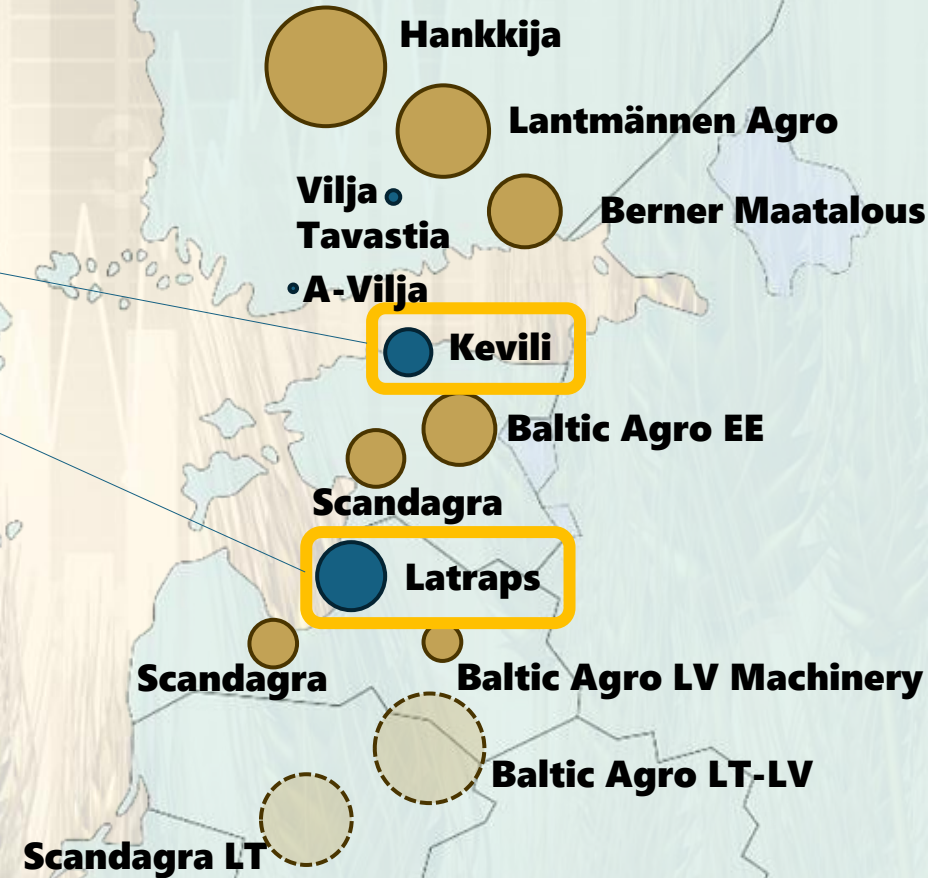
Jäsenyys

Toimintaperiaatteet

Jäsenten sitoutuminen

Pääomasijoitukset

Viljan vienti

Viljelijäyhteistyö

vaikutus hintoihin ja markkinoihin

Yritykset Itämeren maissa

2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Perustettu vuonna 2000 – 12 jäsentä

**Ensimmäinen yhteinen
varasto ja kuivuri**

**4 laivaa Tanskaan ja
Suomeen**

**SAPARD kehityshankkeet
Viljan ja rapsin esikäsittely laitos**

**Latvia liittyy EU:hun – 3 Structural Fund hanketta
Kuivuri, laboratorio, vaaka, kuljetuskaluston palvelukeskus
Ensimmäinen tappiollinen vuosi**

Varastokapasiteetin tuplaus

**Uusi toimistorakennus
Jäsenmäärä 500:an**

LATRAPS

Latraps

Yritykset Itämeren maissa

2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

**Jaunpagast
terminaali**

**Ensimmäinen yksin
lastattu Panamax
Satovakuutus palvelut
yhteistyössä Vereinigte
Hagelin kanssa**

Mallastamo Latmalt

**Kolmen terminaalin
modernisointi – lisää
varastokapasiteettia**

**Omistusosuus meijeriyrityksessä "Latvijas Piens"
Biodieseltuotantolaitos Staļģenessä**

LATRAPS

Latraps

Yritykset Itämeren maissa

2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Terminaalien kapasiteetin lisäys

**Enemmistöomistus
meijerissä**

Jäsenmäärä 1000

**Jekabpils
terminaalin
valmistus**

Latmaltin kapasiteetti tuplataan

Herneproteiinin isolaattitehtaan rakentaminen alkaa Jelgavassa

LATRAPS

Yritykset Itämeren maissa

1220 jäsentä

408 tuhatta hehtaaria

20% markkinaosuus

n. 800 000 t viljaa ja öljykasveja

220 000 t varastokapasiteettia

Liikevaihto 254 milj. EUR

LATRAPS

Yritykset Itämeren maissa

2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Perustettu vuonna 2005

**Ensimmäinen viljalaiva
4000t Saksaan**

**Ensimmäiset rapsin
laivalastaukset**

KEVILI
Põllumeeste ühistu

● Kevili

**Roodevälja terminaali
Kokonaiskapasiteetti 56 500 t**

Investoinnin arvo oli 8 milj. euroa,
joista tukea oli 1,8 milj. euroa ja
lopun oma rahoitus ja pankkilainaa.
Laina on kokonaan takaisin
maksettu vuoteen 2020 mennessä.

**Liikevaihto 54 milj. EUR
Yli 180 000 t välitettyä viljaa**

Yritykset Itämeren maissa

2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Rõngu terminaali Kokonaiskapasiteetti 51 500 t

Investoinnin arvo oli 8,6 milj. euroa, joista oma rahoitus 1 milj. euroa, EU tuki 1,6 milj. euroa ja loput 6 milj. euroa pankkilainaa (Swedbank). Laina on kokonaan takaisin maksettu vuoteen 2026 mennessä.

Mäo terminaali Kokonaiskapasiteetti 50 000 t

Investoinnin arvo oli 6,5 milj. euroa, mutta kiinteistö ja laitteisto mukaan lukien 14 milj. Euroa.

<https://kevili.ee/uudised/kevili-viljaterminal-maos-on-avatud/>

Mäo terminaalin kapasiteetti lisätty 25 000 tonnilla

KEVILI
Põllumeeste ühistu

Kevili

Yritykset Itämeren maissa

191 jäsentä

90 tuhatta hehtaaria

20% markkinaosuus

225 000 t varastokapasiteettia

118 milj. EUR liikevaihto

Yli 300 000 t viljaa ja öljykasveja

KEVILI
Põllumeeste ühistu

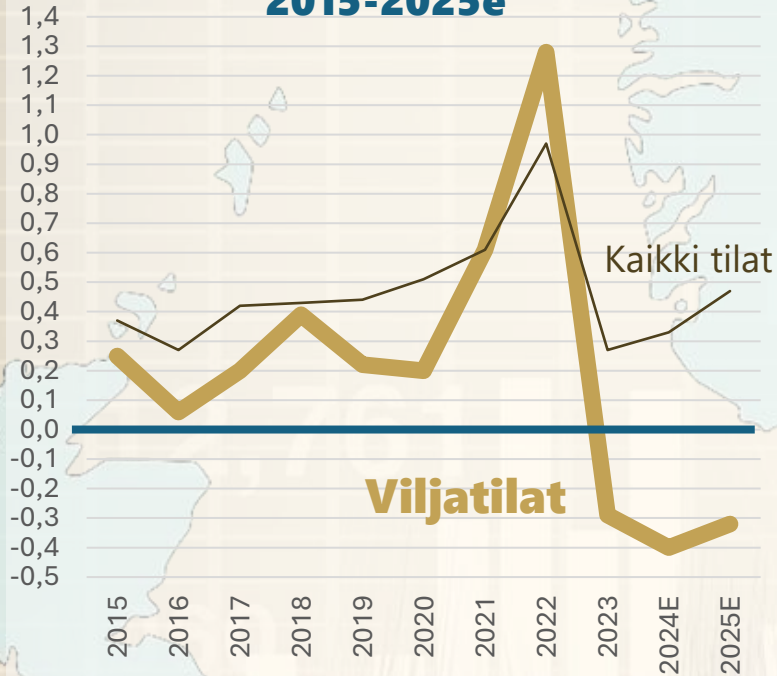

Kevili

Suomen peltokasvisektori

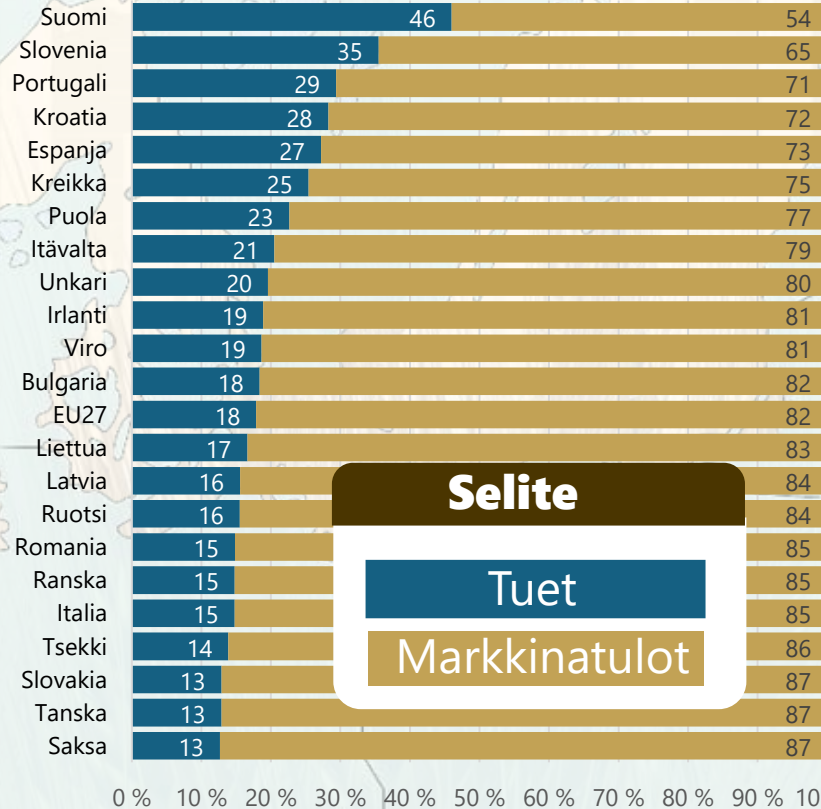

Kannattavuuskerroin viljailoilla 2015-2025e

Lähde: Luke, Taloustohtori

EU:n viljailojen tulot tuista vs markkinatuloista

Selite

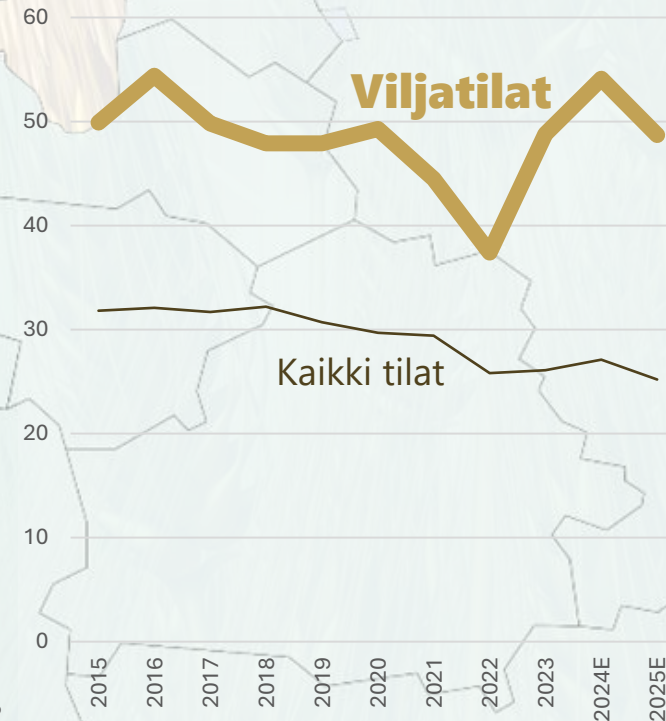
Tuet

Markkinatulot

0 % 10 % 20 % 30 % 40 % 50 % 60 % 70 % 80 % 90 % 100 %

Lähde: Luke, Taloustohtori. Huom.:

Tukien osuus Suomen viljailoilla vs kaikilla tiloilla, 2015-2025e

Lähde: Luke, Taloustohtori

Tulot eivät kata edes muuttuvia kustannuksia

Kalliit tuotantopanokset?

Viljan ostajat?

Riittämättömät tuet?

Kehno edunvalvonta?

Suomen peltokasvisektori

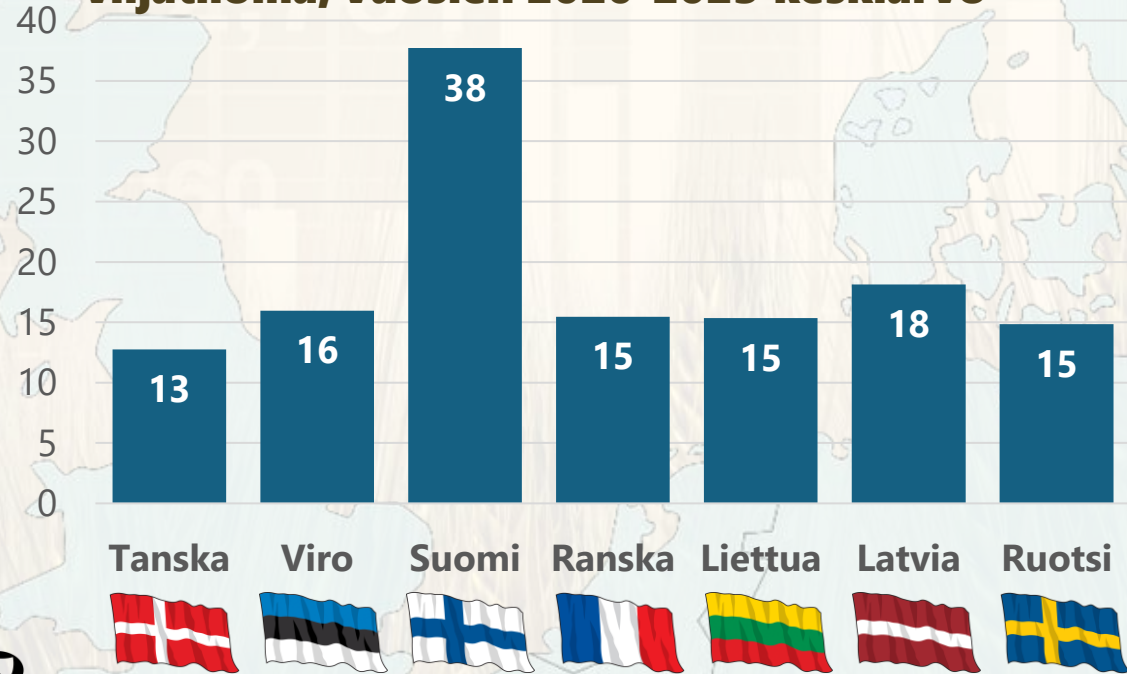
Piileekö syy jossain muualla?

Kiinteät kustannukset, pellon hinta, vuokrapeltojen osuus

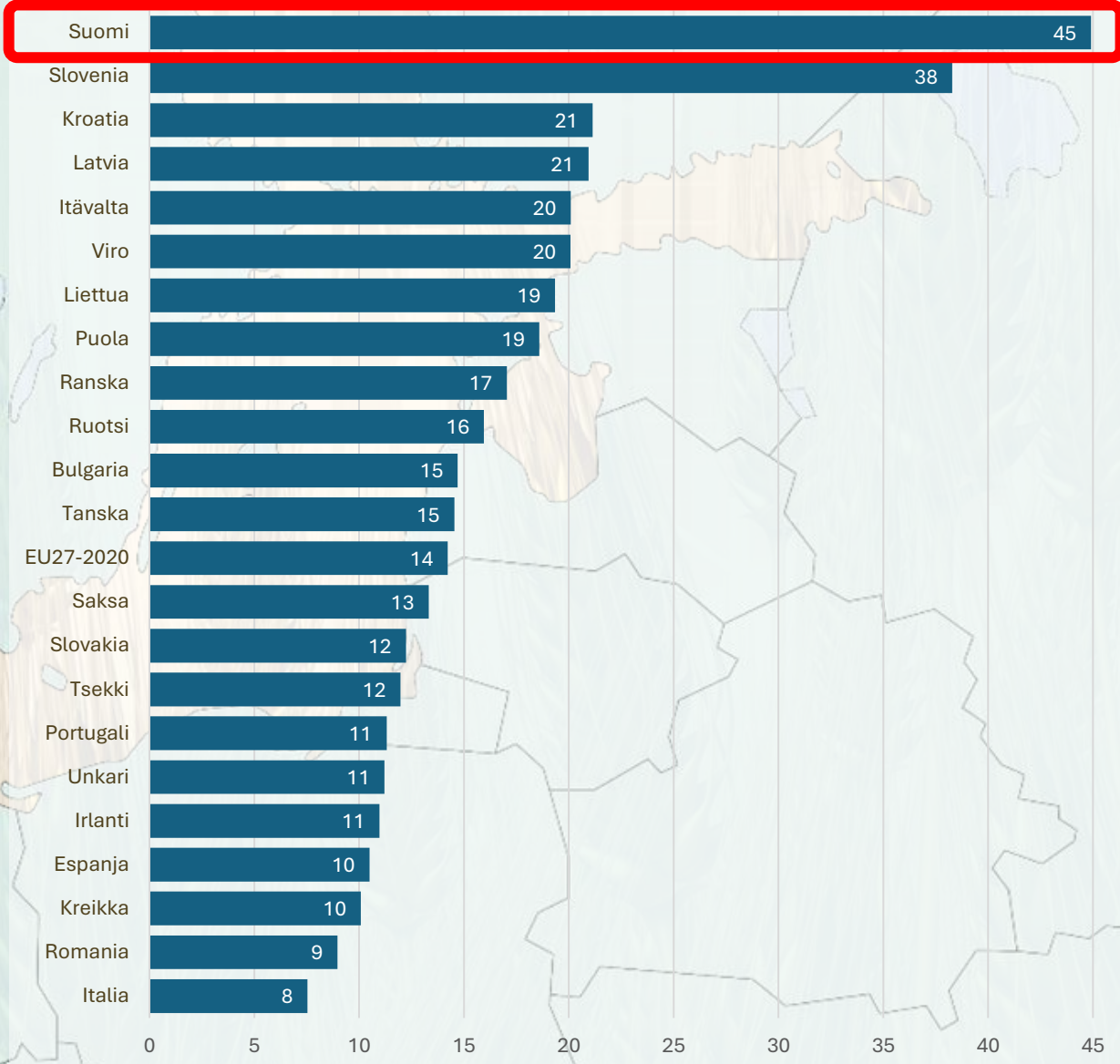
Pirstoutunut tilakohtainen varasto- ja kuivauskapasiteetti

Kone- ja laitekustannukset suhteettoman suuret

% Poistot per markkinatuotot valittujen maiden viljailoilla, vuosien 2020-2023 keskiarvo

Poistot per markkinatulo EU:n viljailoilla, 2023 (%)

Suomen peltokasvissektori

Piilekö syy jossain muualla?

Kiinteät kustannukset, pellon hinta, vuokrapeltojen osuus
Pirstoutunut tilakohtainen varasto- ja kuivauskapasiteetti
Kone- ja laitekustannukset suhteettoman suuret

Yhteistyöllä voi taklata kustannuksia

Ei vain muuttuvia, vaan myös kiinteitä

Yhteistyöllä voi saavuttaa markkinavaikutusta

Viljelijävetoinen vienti on markkinaedunvalvontaa

Viljan hinta nousee viljelijävetoisella viennillä

Ranska ja MATIF hinta on esimerkki viljelijävetoisen viennin markkinavaikutuksesta

Opit naapurimaista

Avaimet omissa käsissä

Yhteisinvestoinnit ja omistus

Markkinaosuus (ei hehtaareissa, vaan tonneissa)

Monipuolinen peltokasvituotanto

Viennillä tasapainottava rooli, mutta se on ennen kaikkea kannattavaa liiketoimintaa

Teollisuuskapasiteetin omistus

Suomen peltokasvissektori

Miksi ei toimi Suomessa?

Luottamuksen puute

Lyhyen aikavälin etujen maksimointi

Haluttomuus sitoutua

Itsenäisyys (kasvivalinnat, oma myynti, omat koneet, omat varastot, omat päätökset ym.)

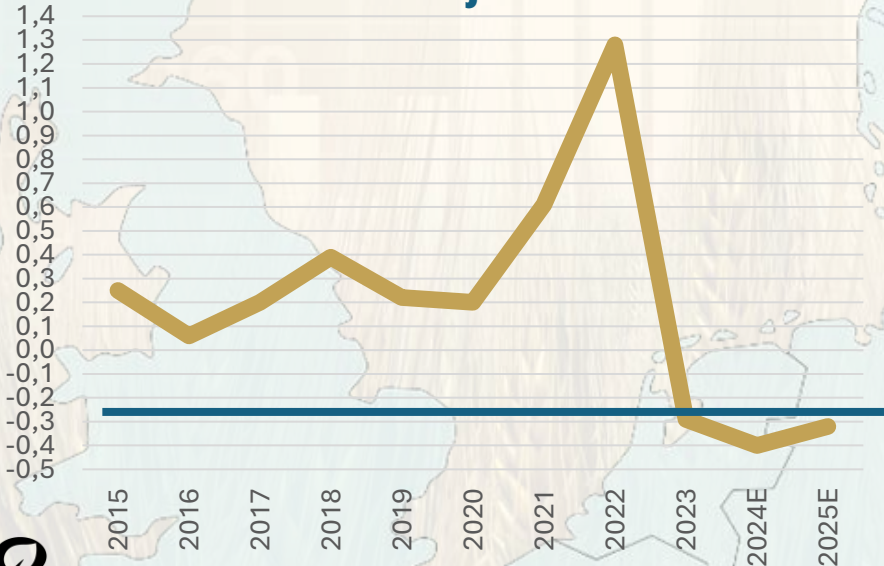
Kalliit
tuotantopanokset?

Viljan
ostajat?

Riittämättömät tuet?

Kehno
edunvalvonta?

Kannattavuuskerroin viljailoilla 2015-2025e

**On aika
asennemuutoksen ja
uuden alun**